

NYTT OM LUFTKONTROLL

NR 1 2015

**Det här brevet är en del i Naturvårdsverkets
vägledning om miljökvalitetsnormer för utomhusluft.**

Presentation av luftdata – i realtid samt kvalitetssäkrade från föregående år

Naturvårdsverket har intensifierat sitt arbete med presentation av luftdata på webben. Sedan ett år tillbaka går det att finna kvalitetssäkrade data från föregående år, presenterade i form av ett trettiotal diagram med luftdata och tillhörande texter. Diagrammen omfattar de ämnen som regleras i luftkvalitetsförordningen (2010:477) samt några av preciseringarna i miljömålet Frisk Luft. Strax innan jul uppdaterades alla diagram med 2013 års mätresultat.

www.naturvardsverket.se/luftenisverige

Sedan januari i år visas även data i realtid för ett antal stationer. Under 2014 utvecklade vi ett nytt nationellt system för att samla in och tillgängliggöra luftkvalitetsdata i realtid. All realtidsdata som samlas in presenteras nu på diagram som visar halterna för de senaste 24 timmarna. Data finns i dagsläget för PM10, kvävedioxid och marknära ozon i bl.a. Malmö, Göteborg och Stockholm. Arbeta pågår för att utöka presentationen med flera ämnen (t.ex. PM2,5 och Black Carbon) och med flera stationer. Se nyhetsartikel med länkar till diagrammen:

www.naturvardsverket.se/Nyheter-och-pessmeddelanden/Hur-ren-ar-luften-idag/

Vi arbetar även med att förbättra den allmänna presentationen av luft på Naturvårdsverkets webbsida. Under våren kommer vi att publicera en ny s.k. ämnessida för luft, som innehåller en karta över mätstationerna i Sverige och en bättre navigering till våra olika sidor om luft.

Årlig rapportering av data

Det är nu dags för den årliga rapporteringen av data från kontrollen av miljökvalitetsnormer till Naturvårdsverkets datavärd (gäller rapportering av resultat från mätning och objektiv skattning, rapporteringen av resultat från beräkningar sker i juni). Till följd av att rapporteringen i år ska göras genom en ny valideringstjänst, har tiden för rapportering förlängts till den 17 april.

<http://www.ivl.se/tjanster/datavardskap/luftkvalitet/rapporeringavluftkvalitetsdata.4.3175b46c133e617730d800015287.html>

Remiss om utvärderingsstrategi

Naturvårdsverket vill gärna få synpunkter på förslag till utvärderingsstrategier för Sverige enligt luftkvalitetsdirektiven. Utvärderingsstrategierna är en viktig del i Sveriges rapportering av data till EU enligt luftkvalitetsdirektiven. Synpunkter på förslagen lämnas till Naturvårdsverket senast den 17 april 2015.

Länk till remissen: www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Remisser-och-Yttranden/Remisser/Remisser-2015/Forslag-till-utvarderingsstrategier-for-Sverige-enligt-Luftkvalitetsdirektiven/

Åtgärdsprogram

Naturvårdsverket utreder behov av åtgärdsprogram efter att en underrättelse (om överskridande eller risk för överskridande av MKN) inkommit från en kommun. Det finns omkring tio aktiva åtgärdsprogram för utomhusluft.

I februari 2015 rapporterade Naturvårdsverket till Länsstyrelsen i Gotlands län att vi såg behov av att upprätta ett åtgärdsprogram för att följa miljökvalitetsnormen för partiklar (PM10). Under några år har halter över eller omkring normens nivå uppmätts i gatumiljö i centrala Visby. Under samma månad besvarade vi även en underrättelse från Gävle om höga halter av kvävedioxid. Angående Gävle bedömde vi att miljökvalitetsnormen för kvävedioxid följdes och att behov av att upprätta ett åtgärdsprogram inte förelåg.

Vi utreder fortfarande om det behövs åtgärdsprogram för att följa normen för kvävedioxid i Örnsköldsvik och för att följa normen för partiklar (PM10) i Motala.

Två åtgärdsprogram har beslutats under senare tid. Sundsvalls kommun fastställde under september 2014 ett åtgärdsprogram för att följa normerna för kvävedioxid och partiklar. Länsstyrelsen i Uppsala län fastställde i februari 2015 Uppsala kommuns omrövade åtgärdsprogram för att följa miljökvalitetsnormerna för partiklar (PM10) och kvävedioxid. Samtliga åtgärdsprogram går att hitta på Naturvårdsverkets hemsida: www.naturvardsverket.se/Stod-i-

[miljoarbetet/Vagledningar/Miljokvalitetsnormer/Miljokvalitetsnormer-for-utomhusluft/Atgardsprogram-for-luft/.](#)

Forskningsprogram SPEQS

Naturvårdsverket initierade år 2011 ett treårigt forskningsprogram som ska ta fram ny kunskap om det svenska systemet för miljö kvalitetsnormer (SPEQS). Systemet fungerar inte tillfredsställande i dagsläget och man behöver ta reda på vad det beror på. Programmet kommer att avslutas under år 2015. Fokus är i första hand mot normer för vatten men även normerna för luft kommer att beröras: <http://speqs.se/>

Miljömålet Frisk Luft – Fördjupad utvärdering (FU15) på gång

Miljömålen följs upp dels genom en årlig uppföljning, dels genom en fördjupad utvärdering vart fjärde år. Nästkommande årliga uppföljning kommer att publiceras i slutet av mars 2015. Se den senaste årliga uppföljningen <http://miljomal.se/au>. Arbete pågår för närvarande med remissbehandling av såväl årlig uppföljning som den fördjupade utvärderingen (FU15). Denna gång innehåller utvärderingen målvis uppföljning och analys, däribland miljömålet Frisk Luft, samt olika fokusområden, bl.a. hållbara städer och hållbar konsumtion. Publiceringen av de målvisa delarna samt fokusområdena och den samlade bedömningen kommer att ske i maj respektive september 2015: www.miljomal.se/sv/Aktuellt/Alla-nyheter/Fordjupad-utvardering-2015/

Senaste Miljömålsnytt (nyhetsbrev om det svenska miljömålssystemet):
<http://www.anpdm.com/newsletter/2401656/42435142744840584B71>

Temarapport om Arktis

Naturvårdsverket arbetar för närvarande tillsammans med SMHI, Stockholms universitet och IVL med att ta fram en rapport med tema Arktis ("Luft & miljö – Arktis"). Rapporten kommer att ingå i samma skriftserie som de tidigare utgivna Gifter & miljö och Skog & mark. Publiceringen planeras till tidig höst.

Kundundersökning

Naturvårdsverket genomför regelbundet kundundersökningar. Undersökningarna mäter både uppfattning i stort och ett antal konkreta verksamhetsområden. Resultaten ger värdefulla inspel i Naturvårdsverkets utvecklingsarbete. I höstas var miljö kvalitetsnormerna för utomhusluft ett av de utvalda verksamhetsområdena och handläggare på kommunerna och länsstyrelserna hade då möjlighet att föra fram

sina synpunkter.

Vi är glada att så många lagt tid på att besvara enkäten. Resultatet tar vi med oss i vårt fortsatta arbete med vägledningen.

Resultat från kundundersökningen om miljö kvalitetsnormer för utomhusluft:

www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Miljokvalitetsnormer/Miljokvalitetsnormer-for-utomhusluft/Handbok-och-stodfunktioner/

Mer information om kundundersökningen:

www.naturvardsverket.se/Om-Naturvardsverket/Organisation/Kundundersokning/

Naturvårdsverket på Twitter

Naturvårdsverket kommunicerar även via sociala medier, t.ex. Twitter. Besök gärna **Luft-Uffe** som twittrar om vad som händer på luftområdet:

<https://twitter.com/LuftUffe>

Se även Naturvårdsverkets övriga twittrare, t.ex. KlimatEva och BullerJohanna:

<http://www.naturvardsverket.se/Om-Naturvardsverket/Sociala-medier/>

Referenslaboratoriet för tätortsluft – modeller

Luftkvalitetsmodeller är ett viktigt verktyg som kan användas för att kontrollera och förbättra luftmiljön. Hos "Reflab-modeller" får kommunerna gratis rådgivning vid val och användning av modeller samt vid kvalitetssäkring av resultat. Reflab-modeller drivs av SMHI på uppdrag av Naturvårdsverket.

www.smhi.se/reflabmodeller

reflab@smhi.se

Helene Alpfjord tfn 011- 495 83 45

Erik Engström tfn 011- 495 86 97

Vägledning

En viktig uppgift för Naturvårdsverket är att vägleda kommunerna i arbetet med miljö kvalitetsnormerna. Handboken kompletteras här av våra stödfunktioner (reflaben och datavärden).

[Luftguiden Handbok 2014:1](#) – Naturvårdsverkets vägledning om miljö kvalitetsnormer för utomhusluft

[Referenslaboratoriet för tätortsluft – mätningar](#) som kan hjälpa till med frågor om

kvalitetssäkring, val av mätmetod/mätinstrument etc. **OBS! Ny webbadress!**

[Referenslaboratoriet för tätortsluft – modeller](#) som är en stödfunktion vid frågor om modellering av luftkvalitet.

[Datavärdskap Luft](#) "Datavärden" ansvarar för mottagande, lagring och tillgängliggörande av luftdata från kommunerna samt rapportering av dessa till EU. De kan även svara på frågor om hantering av mätdata.

Projektplatsen – På www.projektplatsen.se/www.projectplace.se har vi en samarbetsyta ("Kontroll av MKN luft-nätverket") där vi informerar om nyheter, bjuder in till dialog osv. Vid intresse av att få tillgång till detta, kontakta Matthew.Ross-Jones@naturvardsverket.se.

Kontakta oss

Kontakta oss gärna om ni har frågor: MKN-luft@naturvardsverket.se

Besök även gärna vår webbsida: www.naturvardsverket.se/mkn-luft

Där hittar ni även tidigare nyhetsbrev.

17 mars 2015